בית שמאי פרק חמישי נזיר לא.

ב"ה אומרים (ו) אין הקדש כיצד אמר שור שחור שיצא מביתי ראשון הרי הוא הקדש ויצא לבן בית שמאי אומרים הקדש ובית הלל אומרים אינו הקדש דינר זהב שיעלה בידי ראשון הרי הוא הקדש ועלה של כסף בית שמאי אומרים הקדש ובית הלל אומרים אינו הקדש חבית של יין שתעלה בידי ראשונה הרי היא הקדש ועלתה של שמן בש"א הקדש ובה"א אינו הקדש: **גמ'** בית שמאי אומרים הקדש כו': (ז)מאי טעמייהו דבית שמאי דילפינן תחלת הקדש מסוף הקדש מה תמורה (ח)אפי' בטעות אף הקדש אפי' בטעות (ט)ובה"א הני מילי תמורה אבל אחותי הקדש בטעות לא מחתינן ולב"ש מה אילו אמר ה"ז תחת זה לחצי היום מי הויא תמורה מההיא שעתא אלא עד דמטי חצי היום הוא דהויא תמורה ה"נ לבי מיגליא מילתא (י)אמר רב פפא לכך נאמר ראשון לכשיצא ראשון והא שור שחור קאמר מי לא עסקינן דלית ליה אלא האי לא צריכא דאית ליה תרין תלתא ובה"א א"כ שיצא בראשון מיבעי ליה א"ל רבא מברניש לרב אשי האי הקדש בטעות הוא הקדש בכוונה הוא (כ) משום דאטעייה לדיבוריה קמא וסברי ב"ש הקדש בטעות לא הוי הקדש והתנן (ל)מי שנדר בנזיר ונשאל לחכמים והתירו והיתה לו בהמה מופרשת תצא ותרעה בעדר אמרו ב"ה לב"ש אי אתם מודים שהקדש בטעות הוא ותצא ותרעה בעדר מכלל דסברי ב"ש הקדש בטעות הוי הקדש אלא ב"ה הוא דקא טעו סברי טעמייהו דב"ש משום דהקדש בטעות הוי הקדש ואמרי להון ב"ש לאו משום הקדש בטעות הוא אלא משום דאטעייה לדיבוריה קמא וסברי ב"ש הקדש בטעות לא הוי הקדש תא שמע (מ)היו מהלכין בדרך ואחד כיצד אמר שור שחור שיצא מביתי ראשון הרי הוא הקדש ויצא לבן בש"א הקדש. מאי דמפרשי בגמרא מילתא[1] דב"ש דקאמרי הקדש אלבן קאי משמע הקדש טעות הוי הקדש[2] דיש לומר דלעמוד הוי להקדיש [מה] שיצא מביתו ראשון ומה שאמר שחור לפי שטעה והיה סבור שהשחור יצא ראשון הלכך טעותו לא ימנע את ההקדש מלחול על השור שיצא מביתו ראשון ואפילו על הלבן חל ההקדש ואם דמפרשי דשור שחור שיצא אחר הלבן קדוש ואע"ג דלא נפק ראשון מן הבית ומיירי שיצא ראשון מן הבית לאחר שוורים שחורים ובגמרא אפרש וכן דינר וחצי יש לפרשו בשני פנים וכי היכי דמפרשי דיש לו לפרש הכי הה"ג ובגמרא (נ)מפרש למה לן הכי בכי דינר זהב וחצי של (ס)שמן [התוספות השייכים כאן עומדים בדף ל"ג ע"ב מד"ה מאי טעמא]: (ע)**מי שנדר בנזיר ונשאל לחכם א) מונה משעה שנדר.** פירוש מי שנדר בנזיר ועבר ושתה יין בנזירותו ונשאל לחכמים לתיר לו נדרו אפילו לב"ש דאמרי אין שאלה בהקדש אין[3] שאלה בנזירות כדאמר בפרק הריני נזיר מן הגרוגרות (לעיל ט.) אפילו הכי לב"ש צריך שיקבל הנזירות בלשון טוב ותשוב שראוי לקבל בו נזירות אבל יש לשונות הרבה או כיוויין דלא הוי קבלה ואפילו ב"ש מודים שאם קבל בלשון גרוע דלא הוי נדר והשתא נשאל לחכם אם הלשון שקבל עליו הוי לשון נזירות או [לשון] קבלה[4] או לא ואמרו חכמים לומר שלשון קבלה[5] והוא עבר תמלה על נזירתו ששתה ביין: מונה משעה שנדר. וכל הימים שעבר בהם עולין לו לימי נזירותו ולא קנסינן ליה לחזור ולמנות לימים שמנה בעוד שהיה עובר על נזירותו וע"כ מיירי בשעבר דאג"כ פשיטא הוא דמונה משעה שנדר ב) פשיטא דמתני' משמע דקתני[6] מונה [משעה] שנדר על הימים שעבר בהן עליו[6] לימי נזירותו ומשום סיפא דקתני והתירו תני ריש"א ואמרו אע"פ שהם לא אמרו כלום אלא שאמרו לו שבלשון טוב קיבל עליו נזירות ג) נשאל

ב) [ל"ה מ"ש דב"ש], ג) [עי' תוס' שם ד"ה וכ"ה], ד) [עי' תוס' לקמן לב. ד"ה אמר רב פפא וכן כל הסוגיא דהכא מפרשי תוספות לקמן], ד) [לקמן ע"ב], ה) לקמן לב:, ו) [שנדר נזירות יעב"ן], ז) ל"ל אפרש, ח) ל"ל יין, ט) שיך לע"ב, י) ל"ל קבלה הוא והוא. יעב"ן, כ) ני' מ"מ פני,

נוסחת הריב"ן

א) בכ"י כתוב כאן בלוין ל"א כו': ב) דקאמר ומ"מ דב"ש: ג) האחור: ד) ומהכוח קאמר: ה) ומהכל [ול"ע]: ו) לתקדים: ז) מכי אמר לא ס"ד כו' כדמפרש בסוף הס"ד ואח"כ מה"ד ולפיע ליה והשתא ליתא וגרסה דעד כאן נמשך הגליון דלעיל במעשה: ח) כד מחיים: ט) משום דאמר שור שחור שיצא ראשון ליה הוא שור שחור הקדש כשיצא ראשון לאחר כו': י) דאלי: כ) מאלי: ל) עד פלגא דיומא הכא נמי כו' כל"ל: מ) לחי קדוש ולא לחי קדוש כו': נ) ליה: ס) הוה ליה: ע) אין הכי נמי: פ) בהכוח: צ) שנדר בטעות: ק) שם קדוש: ר) דהאי דאמרי: ש) אמרינן: ת) דאטעייה הוא לדבוריה:

הגהות הב"ח

(א) במשנה ובה"א אינו הקדש: (ב) גם' הקדש כמונה הוא הבי נמי אלא משום דאטעייה לדיבוריה: (ג) רש"י ד"ה הכא נמי וכו' מילתא דעליה קאמר הס"ד ואח"כ מ"ש לכן וכו': (ד) ד"ה לא לגרסא וכו' יהא הקדש מהבל ולא חציב כלום: (ה) ד"ה ל"ל אין וכו' שחור אינו אלא להכי קרי: (ו) ד"ה ה"ג והא וכו' דאמ' ליה תרין: (ז) ד"ה לא לעולם כ"ש וכו' הכא כמונה הוא אלא דאטעייה לדיבוריה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה מי שנדר כנזיר ונשאל לחכם ואמרו מונה כל"ל: ב) באו"ד דאל"כ פשיטא הוא דמונה משעה שנדר אלא ע"כ פשטי' כל"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל דמילתא. 2. מיהות משמע הקדש טעות הוי הקדש, נמחק. 3. ל"ל ואין. 4. מיהות לו לשון קבלה. נמחק. 5. ל"ל דהא דקתני. 6. ל"ל דעלו.

מוסף רש"י

תחלת הקדש מסוף הקדש. מה שאת ממה הקדש, והייני תמורה בטעות, דגרסינן בתמורה בפרק יש בקרבנות יחיד (מז.) ר' יוסי בר' יהודה אומר עשה שוגג כמזיד בתמורה אלא עשה שוגג כמזיד בנותקדשין, מאי טעמיה דר' יוסי דכתיב יהיה לגרנות שוגג כמזיד, ר' יוחנן אמר כסבור לומר תמורת עולה ואמר תמורת שלמים דמותה נבי קדשים אלא קדשים שחור ומקרבו כו והלך ועבר על נזירותו ואתה יין ונטמא למתים ואחר כך הלך ונשאל לחכמים להתיר נזירותו (לעמן לא:).

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ז מהלכות ערכין הלכה ח ופ"ש מהל' נזירות הלכה מ: ב ב מיי' פ"ט מהלכות תמורה הלכה כ:

פי' הרא"ש

מסוף הקדש תמורה קרי סוף הקדש לפי שקדושתה בא מכח אחרת מה תמורה אפי' בטעות כדאמרי' בתמורה פ' יש בקרבנות יהיה לרבות שוגג כמזיד ומפרש ר' יוחנן התם כסבור לומר שור שחור ואמר לבן כסבור לומר תמורת עולה ואמר תמורת שלמים וה"ה נמי כסבור לומר שור שחור יהיה (הקדש) [תמורה] ואמר לבן קדוש וכן במתניתין נמי אי אמר שור שחור שיצא מביתי ראשון [יהיה הקדש] ויצא לבן קדוש: ולב"ש מה אילו אמר ה"ז תמורת זו לחצי היום מי הוה תמורה מההיא שעתא. אם אמר ה"ז תמורה כשיגיע חצי היום מלתא דפשיטא דאינה תמורה עד שיגיע הזמן שקבע ואז על פי דבורו למפרע חלה עליה קדושה מחצות דאילך ה"נ (מי) [לכן] איגלאי מילתא למפרע שיתקיימו דבריו שאמר שור שחור שיצא מביתי ראשון תחול קדושה עליו וכ"ז שלא נתקיימו דבריו אין כאן קדושה כלל. ולא דמי לתמורת טעות דהתם אני מקיים דבריו מה שהוציא בפיו דאע"ג דאין פיו ולבו שוין גזרת הכתוב הוא דהויא תמורה אבל לשנות מה שהוציא בפיו כי האי לא אשכחן דקדוש בתמורה. אמר ר"פ לכך נאמר ראשון לכשיצא ראשון כלומר ודאי מתמורה לא מצי ב"ש למילף לשנות מה שהוציא בפיו אלא טעמא דב"ש משום דמתרצי לדבוריה הכי שור שחור שיצא מביתי ראשון לשחורים קדוש והולי"ל אלא אמר ר"פ אלא משום דלא הוכר אמורא בתירוץ ראשון (הוא) לא קאמר אלא: לא צריכא דאית ליה תרין ותלת: ה"ג וב"ה א"כ שיצא ראשון מבעי ליה אבל מדקאמר מביתי משמע אם שור שחור יצא מן הבית תחילה. הא שור שחור קאמר ומי לא עסקי' דלית ליה אלא האי וכיון שאין בביתו אלא שור שחור א' לא מצית לפ' למילתיה ראשון לשחורים: האי הקדש בכוונה הוא ואמאי קרו ליה הקדש בטעות משום דאטעייה לדיבוריה אינו משמע כל כך להדיא כמו שב"ש מפרשים אותו ולהכי קרו ליה הקדש בטעות כלו' הקדש שדומה קצת לטעות אנו מפרשים דבריו דלא הוי טעות וקדוש. מי שנדר בנזיר ונשאל לחכם והתירו. לב"ש דאית להו דאין שאלה בנזיר לעולם גבי הריני נזיר מן הגרוגרות וכן בפרקין דהוי מהלכין בדרך וא' בא כנגדן סברי ב"ש דאפי' בטעות הוי נזיר א"כ לא שייך ביה התרה לדידהו מיירי שנדר ואינו יודע אם הוא לשון נזיר והתירו החכם וא"ל שאין בלשון הזה לשון נזירות: היתה לו בהמה מופרשת תצא ותרעה בעדר דהפרשה בטעות הוא ומדקאמר להו ב"ה לב"ש אי אתם מודים בזה שהוא הקדש בטעות מכלל דטעמיה דב"ש דהקדש בטעות הוי הקדש ולפי' מהמורה ואמרי' ליה ב"ש לאו הקדש בטעות הוא אלא דאטעייה לדיבוריה ומה שהשיבו ב"ש במתני' אי אתם מודים שאם קרא לפי עשירי וכו'. השיבו להם לפי טעמם וכה"ג אשכחן ריש מסכת נדה. ולמאי דקאמר טעות וקא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com